

128256 - جمع میان روزهی قضای رمضان و روزهی عاشورا یا عرفه

سوال

آیا من می توانم یک روزهی مستحب را با نیت قضای روزه های رمضان یکجا کنم؟ همینطور با نیت روزهی مستحب مانند روزهی عاشورا.

پاسخ مفصل

این مساله نزد علما به مساله ی تشریک یا تداخل بین عبادات معروف است که صورت های گوناگونی دارد که این یکی از آنهاست، یعنی جمع بین واجب و مستحب با یک نیت. کسی که نیت مستحب کند این نیت برای واجب کافی نیست، بنابراین کسی که به نیت عاشورا روزه شود، روزه اش برای قضای رمضان درست نیست، و هر که نیتش قضای رمضان باشد و آن را در روز عاشورا انجام دهد قضایش صحیح است و نزد برخی از علما امید است که ثواب روزهی عاشورا را نیز داشته باشد.

رملی . رحمه الله . در «**نهاية المحتاج**» (۲۰۸/۳) می گوید: «**اگر در ماه شوال روزهی قضا یا نذر یا مانند آن را به جای بیاورد یا در عاشورا، ثواب روزهی مستحب را نیز می برد، چنانکه پدرم رحمه الله به تبع بارزی و اصفونی و ناشری و فقیه علی بن صالح حضرمی و دیگران فتوا داده اند، اما ثواب کامل مطلوب را به دست نمی آورد به ویژه کسی که رمضان را از دست داده و به جایش شوال را روزه می گیرد**» و مانند آن در «**معنی المحتاج**» (۱۸۴/۲) و «**حواشی تحفة المحتاج**» (۴۵۷/۳) آمده است.

شیخ ابن عثیمین . رحمه الله . در «**فتاوی الصیام**» (۴۳۸) می گوید: «کسی که روز عرفه یا روز عاشورا را روزه شود و قضای روزی از رمضان بر عهده ی وی باشد روزه اش صحیح است، اما اگر نیت کند که این روز را به جای قضای رمضان روزه گیرد دو اجر خواهد داشت: اجر روزهی عرفه همراه با اجر قضای رمضان، یا اجر روزهی عاشورا همراه با اجر روزهی رمضان، اما روزهی شش روز از شوال مرتبط به رمضان است و تنها پس از پایان روزه های قضای رمضان ممکن است، بنابراین اگر پیش از قضای رمضان [شش روز شوال را] روزه گیرد اجر آن را به دست نمی آورد، زیرا پیامبر . صلی الله علیه وسلم می فرماید: «**هرکه رمضان را روزه گیرد و سپس در پی آن شش روز از شوال را روزه شود مانند آن است که کل دهر را روزه شده است**» و مشخص است که هر کس قضا بر عهده اش باشد رمضان را کامل نکرده است تا آنکه قضایش را انجام دهد».

شایسته است که انسان قضای آنچه بر عهده اش هست را هر چه زودتر انجام دهد و این مهم تر از انجام مستحب است، اما اگر وقتش کم بود و نتوانست همه ی روزه های قضا را انجام دهد و ترسید روزهی روز با فضیلتی مانند

عاشورا یا عرفه را از دست دهد به نیت قضا روزه شود، چه بسا ثواب عاشورا و عرفه را نیز به دست بیاورد چرا که فضل خداوند گسترده است.

والله اعلم